

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๗๐๓/๒๕๖๖

กจค ๙๔
๒๖ มิ.ย. ๖๖
๑๕.๐๐ น

สค. (eMail)

ส่ง : กจค.

รับที่ : ๘๖๒๙๔/๖๖

๒๖ มิ.ย. ๒๕๖๖ เวลา ๑๔.๔๕ น.

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถนนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกว่าด้วยการขยายความร่วมมือในสาขาเฉพาะ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกว่าด้วยการขยายความร่วมมือในสาขาเฉพาะ
 ๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๘๐๗/๔๔ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖
 ๔. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ที่ กต ๐๘๐๕/๑๙๖ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖
 ๕. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วน ที่ กต ๑๒๐๔/๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอ เรื่อง ร่างบันทึกความเข้าใจระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations: ASEAN) และองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) ว่าด้วยการขยายความร่วมมือในสาขาเฉพาะ (Memorandum of Understanding between the Association of Southeast Asian Nations and the World Intellectual Property Organization on Expansion of Cooperation in Specific Areas) เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายเรื่องที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) และเรื่องดังกล่าว ไม่เข้าข่ายลักษณะเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปตามนัยมาตรา ๑๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Ministers' Meeting: AEM) ครั้งที่ ๕๔ เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๘ กันยายน ๒๕๖๕ ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา อาเซียนและ WIPO ได้ประกาศเจตนารมณ์ในการจัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprise: SME) ในการส่งออกและเศรษฐกิจดิจิทัล

๑.๒ ที่ประชุมคณะทำงานอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา (ASEAN Working Group on Intellectual Property Cooperation: AWGIPC) ครั้งที่ ๖๙ เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ได้เห็นชอบให้เลขาธิการอาเซียนเป็นผู้ลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกว่าด้วยการขยายความร่วมมือ

ในสาขาเฉพาะ โดยมีกำหนดการลงนามในระหว่างการประชุม AEM ครั้งที่ ๕๕ ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๖ รายละเอียดร่างบันทึกความเข้าใจฯ พร้อมคำแปลภาษาไทยปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างอาเซียนและ WIPO ว่าด้วยการขยายความร่วมมือในสาขาเฉพาะ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวข้องกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย ในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียน ตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติให้เลขาธิการอาเซียน ลงนามบันทึกความเข้าใจดังกล่าวในนามอาเซียน

๓.สาระสำคัญ

๓.๑ ร่างบันทึกความเข้าใจฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายขอบเขตความร่วมมือระหว่างอาเซียน และ WIPO ในสาขาต่างๆ ที่จะตอบสนองความต้องการใหม่ๆ ของภาคธุรกิจและกลุ่มผู้สร้างสรรค์ที่ใช้ประโยชน์ จากทรัพย์สินทางปัญญาที่จะเป็นส่วนหนึ่งของวาระของ AWGIPC ภายหลังปี พ.ศ. ๒๕๖๘

๓.๒ ขอบเขตความร่วมมือภายใต้ร่างบันทึกความเข้าใจฯ ประกอบด้วย ๔ ด้านสำคัญ ได้แก่ (๑) ให้ความช่วยเหลือ SME และสตาร์ทอัพในการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาสนับสนุนการค้าภายในภูมิภาคอาเซียน และระหว่างภูมิภาค (๒) ยกระดับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความสำเร็จทางธุรกิจด้วยการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา อย่างมีประสิทธิภาพ (๓) ความร่วมมือด้านการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและสิทธิบัตรที่จับต้องไม่ได้ในการเข้าถึง แหล่งเงินทุน และ (๔) สนับสนุนอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของอาเซียนด้วยการพัฒนาศักยภาพดัชนีตัวชี้วัดของเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ อาเซียนและ WIPO จะจัดทำแผนดำเนินงานกำหนดกิจกรรมหรือโครงการความร่วมมือ ระหว่างกัน โดย AWGIPC เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการในฐานะอาเซียน และฝ่ายเอเชียและแปซิฟิก (Division for Asia and the Pacific) และสำนักงานองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกในประเทศสิงคโปร์ (WIPO Singapore Office: WSO) ของ WIPO จะเป็นผู้ประสานงานในภาพรวมของ WIPO อย่างไรก็ดี บันทึกความเข้าใจนี้ ไม่ก่อให้เกิดความผูกพันด้านงบประมาณของแต่ละฝ่าย

๓.๓ เรื่องอื่นๆ เช่น อาเซียนและ WIPO จะประเมินและทบทวนกิจกรรมที่ดำเนินการภายใต้ บันทึกความเข้าใจฯ เป็นประจำทุกปีเพื่อเสริมสร้างกลไกความร่วมมือให้ดียิ่งขึ้น บันทึกความเข้าใจฯ จะมีผลใช้บังคับ ในวันที่มีการลงนามโดยผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย และการสิ้นสุดของบันทึกความเข้าใจฯ สามารถทำได้ทุกเมื่อ โดยความยินยอมร่วมกันของทั้งสองฝ่ายหรือโดยผู้เข้าร่วมฝ่ายหนึ่งแจ้งเตือนให้ผู้เข้าร่วมอีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้า สามเดือน และการสิ้นสุดของบันทึกความเข้าใจฯ จะไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินการของกิจกรรมที่อยู่ระหว่าง ดำเนินการ ซึ่งได้ตกลงกันไว้ก่อนวันที่สิ้นสุด เป็นต้น

๔. การดำเนินการ

๔.๑ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้มีหนังสือสอบถามกระทรวง การต่างประเทศ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เกี่ยวกับการดำเนินการ ตามกฎหมายภายในของประเทศไทย ก่อนการลงนามโดยเลขาธิการอาเซียน โดยมีความเห็นสรุปได้ ดังนี้

๔.๑.๑ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งความเห็น ว่า เลขาธิการอาเซียนจะเป็นผู้ลงนามบันทึกความเข้าใจฯ ในนามของอาเซียน มิใช่ในนามของประเทศสมาชิก อาเซียนแต่ละประเทศ จึงไม่ใช้การทำข้อตกลงระหว่างประเทศระหว่างไทยและ WIPO และไม่เข้าลักษณะ เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย แต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ก่อนดำเนินการต่อไป (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๔.๑.๒ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖ กรมสนธิสัญญาและกฎหมายได้ให้ความเห็นว่าร่างบันทึกความเข้าใจ เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นระหว่างอาเซียนและ WIPO ซึ่งมีฐานะเป็นองค์การระหว่างประเทศ โดยมีได้ก่อให้เกิดพันธกรณีระหว่างไทยกับอาเซียนและ WIPO ตามกฎหมายระหว่างประเทศ ดังนั้น การจัดทำร่างบันทึกความเข้าใจดังกล่าวจึงไม่ใช่กรณีที่ไทยจัดทำสนธิสัญญา และไม่เป็นการจัดทำหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ และไม่เข้าข่ายเป็นการทำหนังสือสัญญาที่หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ ทั้งนี้ การดำเนินการต่อไป กรมฯ จะต้องขอรับข้อมูลเพิ่มเติมจากสำนักงานเลขาธิการอาเซียนถึงวิธีการที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจะให้ความเห็นชอบให้เลขาธิการอาเซียนลงนามบันทึกความเข้าใจนี้ต่อไป (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๔.๒ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๖ กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือถึงกระทรวงพาณิชย์ แจ้งว่า สำนักงานเลขาธิการอาเซียนได้เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน (Committee of Permanent Representatives to ASEAN: CPR) เพื่อขออนุมัติจากประเทศสมาชิกอาเซียนให้เลขาธิการอาเซียนลงนามในบันทึกความเข้าใจดังกล่าวในนามอาเซียน ในระหว่างการประชุม AEM ครั้งที่ ๕๕ ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๖ และขอความอนุเคราะห์ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องสำหรับการจัดทำบันทึกความเข้าใจดังกล่าว (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๕. ความเห็น

ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกอาเซียนและ WIPO มีความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา ระหว่างกันมาอย่างยาวนานและต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมา ประเทศสมาชิกอาเซียนรวมทั้งประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการสนับสนุนด้านวิชาการ การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศสมาชิกและอาเซียนให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน การจัดทำบันทึกความเข้าใจนี้จะเป็นการขอความร่วมมือเพื่อขยายกิจกรรมความร่วมมือในสาขาเฉพาะระหว่างอาเซียนและ WIPO เพื่อตอบสนองความต้องการอุปถัมภ์ใหม่เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งการจัดทำบันทึกความเข้าใจนี้เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มีผลผูกพันเชิงนโยบายของประเทศสมาชิกอาเซียนรวมทั้งประเทศไทยกับ WIPO ในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา ให้บรรลุเป้าหมาย จึงเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกว่าด้วยการขยายความร่วมมือในสาขาเฉพาะ และอนุมัติให้เลขาธิการอาเซียนลงนามในบันทึกความเข้าใจดังกล่าวในนามอาเซียนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมทรัพย์สินทางปัญญา

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๔๗ ๔๖๕๒

โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๔๖๕๑